

Έλληνες μετανάστες: 5 μικρές ιστορίες ρατσισμού

Κατερίνα Νανοπούλου

Aπό τη μία πλευρά υπάρχει το μεταναστευτικό, η Αμυγδαλέζα, οι άνθρωποι που έρχονται στην Ελλάδα από το Πακιστάν, το Αφγανιστάν και άλλες χώρες και ο προβληματισμός που συνοδεύει όλες αυτές τις αφίξεις. Ένας προβληματισμός που επικεντρώνεται στο ερώτημα «είναι οι Έλληνες Ρατσιστές;» ή μεταφράζεται σε καμπάνιες κατά του ρατσισμού και τρόπους αντιμετώπισης. Τι συμβαίνει, όμως, στην αντιπέρα όχθη; Από το 2009 και μετά οι νέοι, κυρίως, Έλληνες που έφυγαν στο εξωτερικό ώστε να κάνουν μία νέα αρχή αυξήθηκε σημαντικά. Μόνο το 2012, σύμφωνα με τη Eurostat, ο πληθυσμός της Ελλάδας μειώθηκε κατά 5%, ενώ εκτιμήσεις θέλουν πάνω από 1,4 εκατομμύριο Έλληνες να έχουν εγκαταλείψει τη χώρα μας τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι γιατροί. Σύμφωνα με στοιχεία του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, τα τελευταία έξι χρόνια, έχουν εγκαταλείψει τη χώρα πάνω από 7.340 γιατροί. Εύλογα θα αναρωτηθεί κανείς, πώς αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι του εξωτερικού, οι γηγενείς πληθυσμοί τους Έλληνες μετανάστες. Ο ρατσισμός έρχεται σε πολλές μορφές και δεν περιλαμβάνει πάντοτε σωματική βία ή ακόμα και έντονα λεκτική βία. Η HuffPost Greece μίλησε με 5 ανθρώπους που ζουν ή έχουν ζήσει στο εξωτερικό, οι οποίοι μας αφηγήθηκαν τις δικές τους μικρές, ιστορίες ρατσισμού

Αγγελος Ανδρέου - Όρχους, Δανία

Εδώ και μερικούς μίνες έχω εγκατασταθεί στο Όρχους της Δανίας, λόγω μεταπυχακού. Ζω σε μια από τις εκατοντάδες εστίες του Πανεπιστημίου που υπάρχουν στην πόλη. Στον κοιτώνα τον δικό μου, υπάρχουν 8 διάφορά σημάτα ανά όροφο και το μόνο που μοιράζομαστεί είναι ένα μεγάλο ψυγείο. Κάποια στιγμή, τα φαγητά από το ψυγείο άρχισαν να κάνουν φτερά. Επειδή κλειδί για την πόρτα του ορόφου μας έχουμε μόνο εμείς οι οχτώ ένοικοι, ήταν λογικό ο «κλέφτης» να ήταν κάποιος από εμάς. Στην πρώτη συνάντηση που έγινε για να δούμε τι ακριβώς γίνεται, ενώ προσπαθούσαν να μην το δείχνουν γιατί έχουμε καλές σχέσεις γενικά, υπήρχε στον αέρα η πεποίθηση ότι μάλλον εγώ ήμουν ο ένοχος. Το μόνο που έχω να πω είναι ότι το στερεότυπο του «φτωχού» Έλληνα καλά κρατεί. Και αυτό γιατί στη δεύτερη συνάντηση ένας μού το είπε τελικά ευθέως. Είναι λογικό, είπε, να είμαι εγώ ο κλέφτης γιατί «κατανοούν ότι υπάρχει κρίσιμη και όπι μπορεί να μην έχω να φάω, αλλά αυτός δεν

είναι λόγος να κλέψω». Η «δικαίωση» πήρε έναν μήνα περίπου μετά όταν έφυγα για διακοπές τα Χριστούγεννα και οι κλοπές συνεχίστηκαν. Για να μην τα πολυλογώ, κατά τη διάρκεια των διακοπών είχαν μείνει τρεις ένοικοι και ο κλέφτης συνέχιζε να βουτάει πράγματα. Τελικά, ένοχος ήταν μια κοπέλα, η οποία και πιάστηκε επ' αυτοφώρω λίγες ημέρες μετά την πρωτοχρονιά. Περιπτώ να πω ότι όλοι, μα όλοι, ήταν αμέσως και μου ζήτησαν συγγνώμη και καταλήξαμε να με κερνάνε μπύρες σε Friday Bar το ίδιο βράδυ.

Ελίνα Ζαχαριάδη - Τόκιο, Ιαπωνία

Τι να πρωτοπείς για μια μακρινή χώρα σαν την Ιαπωνία; Ξεκίνας με μία πολύωρη πτήση Λονδίνο-Τόκιο, συνεχίζεις με μία άφιξη στο λιλιπούτειο σπίτι σου και τελειώνεις με την πρώτη ημέρα στη δουλειά που είναι επί της ουσίας και πη πρώτη κανονική ημέρα της νέας σου ζωής. Σκληρό ωράριο, υψηλός μισθός, θεαματική νυχτερινή ζωή, εξαιρετική κουζίνα, μοντερνισμός, παράδοση, ήθη και έθιμα που επιζύγουν και ενοτερνίζονται από την πλειοψηφία των ξένων χάρη στη μοναδικότητά τους. Μέσα στο καζάνι αυτό, αναπολώντας το παρελθόν, ρατσισμό στην μορφή που παραπήρω στην Ελλάδα δεν βίωσα. Ποτέ μου δεν είδα βία σε αυτή την μεγαλούπολη όπου δεν υπάρχουν «γκετοποιημένες» γειτονίες και πη εγκληματικόπιτα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Θυμάμαι παρόλα αυτά, δύο περιστατικά που μου απέδειξαν για ακόμη μία φορά πως η ξενοφοβία υπάρχει και θα υπάρχει πάντοτε και παντού. Η πρώτη φορά ήταν όταν γνώρισα έναν Ιάπωνα ο οποίος με χαρά έσφιξε το χέρι μας καλοντυμένης, περιποιημένης κοπέλας με αξιοσέβαστη δουλειά και καμίλωσε το βλέμμα όταν του ανακοίνωσα ότι είμαι Έλληνίδα. Η δεύτερη φορά ήταν στο μετρό όπου η Βρετανίδα φίλη μου είχε κάποιες δίπλα μου, σταυροπόδι. Ένας πλικωμένος Ιάπωνας σπικώθηκε και κτυπώντας με οργή το πόδι της, μας κοίταξε, λέγοντας πως στην Ιαπωνία, κανείς δεν κάθεται σταυροπόδι στο βαγόνι. Το περίεργο συναίσθημα που μου δημιούργησαν τα δύο αυτά γεγονότα με έκανε εμπειρικά να καταλάβω την διαφορετική αντιμετώπιση που υπάρχει όταν τη χώρα από την οποία προέρχεσαι δεν ανήκει στους γίγαντες της παγκόσμιας οικονομίας. Και δεύτερον, κατά πόσον η απόλυτη προσαρμογή στις κοινωνικές δομές ή συνήθειες μιας χώρας πρέπει να είναι προϋπόθεση για να νιώσεις ένας ένος αποδεκτός σε έναν τόπο.

Μάκης Κονδυλόπουλος - Μόναχο, Γερμανία

Μάρτιος 2012, παίρνω την γυναίκα μου από το χέρι και με πολύ φόβο και πόνο στην καρδιά αφήνω την Ελλάδα, την οικογένεια

και τους φίλους μου πίσω. Δεν άντεχα να με κατακρίνουν που έμεινα χωρίς δουλειά «ολόκληρος άντρας». Μπορεί να ακουστεί περίεργο, αλλά οι πρώτες ρατσιστικές συμπεριφορές που αντιμετώπισα έντονα όταν ήταν στην Γερμανία ήταν από Έλληνες! Ναι, οι συμπατριώτες που υποτίθεται ότι θέλουν να βοηθούν τους Έλληνες που φτάνουν στη Γερμανία κατάφεραν να με κάνουν να νιώθω ένα τίποτα. Μη γνωρίζοντας τη γλώσσα και έχοντας σκεδόν μηδενική εμπειρία από εσπατόρια, μου συμπεριφέρονταν σαν σκυλί. Φώναζαν, απαιτούσαν να μάθεις οπδήποτε είχε σκέψη με τη δουλειά κι αν δεν τα κατάφερες, σειρά είχαν οι προσβολές. Βλέπεις είχαν στο μυαλό τους ότι μπορούν να σε εκμεταλλεύονται εφόσον δεν έχεις ούτε που να μείνεις, ούτε που να δουλέψεις πέρα από το ελληνικό μαγαζί. Μέναμε σε ένα δωμάτιο 25τμ, κάτω από άθλιες συνθήκες υγιεινής και αναγκάζομασταν να τρώμε αυτά που μας επέτρεπε το αφεντικό. Ήταν ένας Γολγοθάς που μετά από ένα εξάμπνο κατάφερα να ξεπέρασε, αλλά ο ρατσισμός ήταν και πάλι, αυτή τη φορά από τους Γερμανούς που ήταν δελαναν να μειώσουν την αξιοπρέπεια και την πθική μου. Ακόμα και σήμερα, 3 χρόνια μετά, νιώθω έρμαιο του ρατσισμού. Καθημερινά στη δουλειά ακούω υβριστικά σχόλια για την καταγωγή μου. Δεν δίνω, πλέον, σημασία σε όλα αυτά τα σχόλια αν και νιώθω μέσα μου απίστευτη οργή και θυμό. Έχοντας ζήσει στο πετσί μου τον ρατσισμό, έχω μάθει να σέβομαι το συνάνθρωπό μου, όποια κι αν είναι η καταγωγή μου, όποιο κουσούρι κι αν έχει, όποια γλώσσα κι αν μιλάει.

Δήμητρα Χαλκιά - Στοκχόλμη, Σουηδία

Βρίσκομαι γύρω στον 1,5 μήνα στην Στοκχόλμη, όπου πήγα για να ζήσω μαζί με τον σύντροφό μου που είναι Σουηδός. Το περιστατικό που μου συνέβη ήταν δυσάρεστο και πραγματικά δεν μου έχει ξανασυμβεί τίποτε αντίστοιχο ούτε στο Λονδίνο που έχω σπουδάσει και ζήσει, ούτε σε ταξίδια μου στην Ευρώπη και Αμερική. Ήταν η πρώτη φορά που κατάλαβα πραγματικά το θυμό που σου προκαλεί ο ρατσισμός και πως μπορείς να νιώσεις αδικημένος χωρίς να έχεις προκαλέσει στο παραμικρό. Καθόμουν σε μία θέση στο βαγόνι του μετρό όταν μπήκαν μέσα δύο μεσόπλικοι άντρες και κάθισαν στην ένας απέναντί μου και ο άλλος δίπλα μου. Ξαφνικά, αυτός που καθόταν δίπλα μου, κτύπησε δυνατά με το χέρι του την μπότα μου και μου είπε να μαζέψω το πόδι μου, το οποίο ήταν προς τη μεριά τους, αλλά σε καμία περίπτωση δεν τον ενοχλούσε, και μου είπε να το μαζέψω.

Εκανα όπι δεν κατάλαβα και τον ρώτησα στα αγγλικά τι είπε για να ακούσω εκείνον που ήταν μαζί του να σχολιάζει στα γερμανικά «Τι περιμένεις, αφού ο τερματικός σταθμός είναι η Hagsätra». Να οπειώσω ότι οι τελευταίοι τρεις σταθμοί της γραμμής μετρό που βρισκόμουν και τερματικός είναι η Hagsätra θεωρούνται «γκέτο» και πολλοί δεν μιλούν σουηδικά εκεί. Εκεί πη πλειονότητα των κατοίκων είναι σκουρόχρωμοι, άραβες, Σύριοι, Κούρδοι, Ιρακινοί και Σομαλοί και, μάλλον, λόγω του σκούρου χρώματος που έχω στο δέρμα, στα μαλλιά και τα μάτια μου και λόγω άγνοιας σουηδικών θα θεώρουν ότι είμαι κι εγώ ιδιαίς εθνικότητας.

Δήμητρα Κεραμιδά - Μόναχο, Γερμανία

Η αλήθεια είναι όπι δεν μπορώ να περιγράψω τα πρώτα συναισθήματα της μετανάστευσης. Μοιάζει με έναν απανωτό βιασμό, όταν μέσα σε δύο μίνες αναγκάζεσαι έτοι ξαφνικά να αφήσεις την οικογένειά σου και τη χώρα σου γιατί, απλά, θέλουσαν να σε πετάξουν μία μέρα από τη δουλειά. Εγώ, αρχικά, βρέθηκα 3 χρόνια πριν και έχοντας ως μόνιμο στηριγμά μου τον τότε αρραβωνιαστικό μου, και νυν άντρα μου, εσώκλειστη σε ένα ελληνικό εσπατόριο στο Ντίσελντορφ στην Γερμανία. Μετά από 10 μέρες μας έδιωξαν κακής και πήγαμε στο Μόναχο, όπου κάναμε υπεράνθρωπες προσπάθειες για να επιβιώσουμε, να ξεπέρασουμε τη στεναχώρια της απόστασης και, φυσικά, να βρούμε δουλειά. Και είναι πολύ δύσκολο να είσαι μετανάστης, να μην ξέρεις γερμανικά και να ψάχνεις για σπίτι και δουλε